

Ferah nâk Peşrev

Ney

Kemani Ali Ağa

Usûlü : Çenber [24/4]

1. Hane / (Hane-i Evvel) / (Serhane)



2. Hane / (Hane-i Sani)



Kemani

Ali Ağa

[1770 - 1830]

Kemani Ali Ağa'nın 1765-1770 yılları arasında bir tarihte İstanbul'da doğduğu sanılıyor. Küçük yaşlarında Enderûn'un "Hazine Odası"na alındı. Sultan II.Mahmud döneminde bu odadaydı. 1813 yılında başçavuş oldu. Eğitim ve öğrenimini burada tamamlayarak "sinekemani" çalmasını öğrendi. Sesi de güzel olduğu için bazen fasıllarda hânendelik yapardı. Bu okulun gelenekleri içinde muhasipliğe kadar yükseldi. İçkiye düşkünlüğü sebebiyle bir süre saraydan uzaklaştırıldı ise de bir zaman sonra görevine iade edildi. Saraydan uzaklaştırılması ile ilgili olarak başka olaylar da anlatılır: Bir ramazan günü Ali Ağa'nın sarayın bahçesinde bulunduğu sırada, kılık değiştirerek bahçeye gelen pâdişahı tanımamış ve gerektiği kadar saygı göstermemiş. Oruç hali ile istemeden sebep olduğu bu olay üzerine hiddetlenen pâdişah onu sürgüne göndermiş. Sonra silâhtar İbrahim Ağa'nın tasavvufu ile saraydaki görevine geri dönen Ali Ağa huzurda yapıldan bir fasıldan sonra affedilmiş. Romanyalı kemancı Miron ve Corci ayarında bir sanatkâr olduğu için pâdişah kendisini pek severmiş. Saraya bu ikinci girişinden sonra müezzinlik yaptı. Mûsikiyi Enderûn hocalarından öğrenen Ali Ağa 6 Haziran 1830 tarihinde İstanbul'da öldü. Şişman bir kimseydi ve bir bacağı da sakattı.

Ali Ağa ondokuzuncu yüzyılın en önemli saz eserleri bestekârlarından biridir. Elimizde bulunan eserlerinde "klâsik okul'un bütün kâidelerine bağlı bir sanatkâr olarak görünmesine rağmen, bir takım yeni buluş ve heyecanların izlerini bulmak da mümkündür. Ayrıca eserlerinde duygulu bir ifade gücünün bulunuşu dikkati çeker. Bu durum şehnaz makamındaki peşrevinde özellikle belirgindir." Bilinen eserleri beş peşrev, üç saz semâsi, otuz kadar şarkıdan ibarettir. "Şarkıları Hacı Ârif Bey'den önceki bestekârların eserlerine göre oldukça orjinaldir."

KAYNAK :

'Türk Musikisi Tarihi' / Dr.M.Nazmi Özalp

Çember Usûlü

*) XV. asırdan beri kullanılan bir usûldür. Fâhte usûlünün başına bir 4 zaman veya kendi formasında bir Sofyân usûlü getirilmekle elde edilmiştir.

*) 24 zamanlıdır.

*) İki 4 zaman, iki 5 zaman ve sonda yine bir 4 zamandan veya başka bir deyişle başta iki Sofyân sonra iki Yürük Semî ve sonda yine bir Sofyân'dan yapılmıştır (4+4+6+6+4=24). Usûlü meydana getiren her unsurdan sonra noktalı ve 24 zamanın sonunda kalan bir düz ölçü çizgisi çekilmelidir.

*) 24/4'lük ikinci mertebesi ve 24/2'lik üçüncü mertebesi kullanılmıştır.24/4'lük ikinci mertebeye çember, 24/2'lik üçüncü mertebeye Ağır Çember denir. Ağır Çemberler ağırlıkları nedeni ile birinci bestelerde kullanılırlar.

*) Çember usûlü ile çember, kâr, besteler ölçülmüştür. Bu usûl ile özellikle Ağır Çember ile ölçülmüş bestelerde terennüm ikinci usûlün son te-ke te-ke'lerinden girer ve 2 usûlde terennüm uzar. Bazı eserlerde ise terennüm bir usûldür.

Çember Darb Usûlü

[24 / 4] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 7 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 8 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 9 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 10 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 11 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 12 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 13 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 14 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 15 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 16 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ' , M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Musikisi Nazariyatı ve Usülleri-Kudüm Velvelleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN
[1941- 2010]